

Права та обов'язки осіб, яким надається тимчасовий захист

Ви отримали захист або звернулися з проханням про захист у Німеччині у зв'язку з нападом Росії на Україну. Відповідно до законодавства Європейського Союзу та Німеччини ми зобов'язані проінформувати вас про основні права та обов'язки, пов'язані з цим захистом. Ця інформація не заміняє детальної інформації з усіх важливих аспектів для мігрантів, що прибувають до Німеччини. Така інформація доступна різними мовами, зокрема українською, на сайті <https://handbookgermany.de/>.

Ця пам'ятка призначена лише для осіб, які були зареєстровані згідно з виконавчим рішенням Ради Європи № 2022/382 від 4 березня 2022 щодо констатації масового напливу переміщених осіб із України згідно з визначенням ст. 5 Директиви 2001/55/ЄС і надання їм тимчасового захисту (Офіційний бюлетень ЄС / Amtsblatt L 71 від 04.03.2022 р., стор. 1) і перебувають на території Німеччини.

Ваше право на перебування в Німеччині

До кінця травня 2022 року ви можете залишатися в Німеччині без улагодження формальностей, тобто без дозволу на перебування. Зверніться до управління у справах іноземців (Ausländerbehörde) за місцем проживання, якщо ви туди ще не зверталися. Після подання заяви до місцевого управління у справах іноземців, пред'явлення ідентифікаційних документів та реєстрації ваших особистих даних ви отримаєте тимчасову довідку про надання вам права на перебування в Німеччині. Також буде подано запит на випуск для вас картки формату, стандартного для Європейського Союзу.

Тимчасова довідка й картка, яку ви отримаєте пізніше, підтверджують ваше право на перебування в Німеччині. У цих документах ви можете перевірити, на який строк вам надано захист. У разі потреби строк може бути продовжений.

Якщо ви виконуєте умови для отримання дозволу на перебування з іншої причини, ви можете подати заяву про надання вам відповідного дозволу пізніше. Дозвіл, який надається в межах тимчасового захисту, не позбавляє права на отримання іншого дозволу.

Закордонний паспорт і посвідчення іноземного громадянина

Якщо у вас немає дійсного закордонного паспорта, але вашу особу підтверджено, вам можуть видати посвідчення іноземного громадянина, яке замінить закордонний паспорт.

Робота

Якщо ви отримали документ із позначкою

Erwerbstätigkeit erlaubt («Дозволено здійснювати трудову діяльність»),

це означає, що ви маєте право на роботу в Німеччині (можете працювати як приватний підприємець або як найманий працівник). Однак поки ви не отримали такий документ, у вас немає цього права. Обов'язково ознайомтеся зі своїми обов'язками щодо сплати податків і соціального страхування у зв'язку з початком трудової діяльності.

Ви також маєте право на провадження незалежної професійної діяльності. Дізнайтеся, які додаткові дозволи або довідки треба отримати для цього у державних установах, наприклад, у відомстві з питань нагляду за підприємницькою діяльністю (Gewerbebehörde) чи податковій інспекції (Finanzamt). Для цього ви можете звернутися у відповідний консультаційний центр, наприклад, при торгово-промисловій палаті.

Особливості, пов'язані з обмеженням у праві вибору місця проживання, скасуванням обмеження або зміною місця проживання

Людям, яким дозволено перебувати в Німеччині, також дозволено вільно пересуватися на території Німеччини. Однак поки ви отримуєте соціальну допомогу, вас можуть обмежити у праві вибору місця проживання. Це необхідно для рівномірного розподілу коштів, які виділяються на соціальну допомогу, по всій країні. Якщо це обмеження стосується вас, вам про це вже повідомили. Коли ви зможете забезпечувати себе самі або вам доведеться змінити місце проживання з цією метою, обмеження в праві вибору місця проживання буде скасовано. Це можливо також із гуманітарних міркувань, наприклад, для возз'єднання розлучених членів сім'ї, або якщо ви вирішили отримати академічну або професійну освіту і для цього вам треба змінити місце проживання.

Ви також можете подати заяву на перенесення місця проживання в іншу країну Європейського Союзу. Якщо буде вирішено задовольнити вашу заяву, ви отримаєте довідку про перенесення місця проживання (Bescheinigung über die Wohnsitzverlegung). У цій довідці будуть дані установи, до якої вам треба звернутися з цією довідкою в іншій країні для узгодження подальших дій.

З усіх питань щодо обмеження в праві вибору місця проживання та перенесення місця проживання звертайтеся до управління у справах іноземців, а не до реєстраційних органів.

Подорожі країнами Шенгенської зони

Коли ви отримаєте картку, яка підтверджує ваше право на перебування (не тимчасову довідку), ви матимете право — за наявності дійсного закордонного паспорта або посвідчення іноземного громадянина — на виїзд до інших країн

Шенгенської зони з дотриманням правила 90/180, якщо можете самі профінансувати цю поїздку. Однак ви не маєте права на роботу в іншій країні без дозволу цієї країни, за винятком діяльності, типової для ділових поїздок (наприклад, відвідання виставок або проведення переговорів від імені вашого роботодавця з Німеччини).

Анулювання дозволу на перебування та уникнення анулювання

Якщо ви перебуватимете за межами Німеччини понад шість місяців, ваш дозвіл на перебування буде анульований, якщо управління у справах іноземців не встановить попередньо інший строк. Тому якщо ви хочете виїхати до іншої країни більше ніж на шість місяців, а потім повернутися, наприклад, до родичів або у зв'язку з роботою, заздалегідь зверніться до управління у справах іноземців для подовження строку дії вашого права на перебування.

Додаткова інформація

У цій пам'ятці йдеться лише про ваше право на перебування. Уже найближчим часом вам може знадобитися інформація, яка виходить за межі того, що ми можемо включити до цієї короткої пам'ятки.

Зокрема, вам може бути цікаво:

- що якщо ви потребуєте соціальної допомоги, то можете знайти інформацію про умови її надання на сайті Федерального міністерства праці та соціальних справ (Bundesministerium für Arbeit und Soziales);
- що ви будете отримувати листи й номери у зв'язку з вашими документами, податковими та соціальними питаннями, які вам знадобляться в майбутньому;
- як можна отримати допомогу в разі хвороби та в інших випадках;
- як укласти найнеобхідніші договори (для відкриття рахунку, користування мобільним зв'язком та інтернетом, оренди житла, у разі потреби договір із постачальником електроенергії) і що треба враховувати;
- як отримати посвідчення водія європейського зразка замість наявного;
- як ви можете сповістити людей, які, можливо, вас шукають, про те, що ви в безпеці, і передати їм свої контактні дані;
- як працює система реєстрації (за місцем проживання).

Корисну інформацію з цього приводу ви можете знайти на сайті <https://handbookgermany.de/>, в інших буклетах і пам'ятках. Також не забувайте, що є багато консультаційних центрів для мігрантів із різних питань.

Rights and duties in case of temporary protection

You have received or applied for protection in the Federal Republic of Germany because of the Russian invasion of Ukraine. Under European Union and federal law, we are required to inform you about the principal rights and duties associated with this. This information does not replace comprehensive information on all aspects which are important for new immigrants in Germany. This information is available in various languages, including Ukrainian, on the Internet at <https://handbookgermany.de/>.

This information sheet is only intended for persons covered by Council Implementing Decision (EU) 2022/382 of 4 March 2022 establishing the existence of a mass influx of displaced persons from Ukraine within the meaning of Article 5 of Directive 2001/55/EC and having the effect of introducing temporary protection (OJ L 71, 4.3.2022, p. 1) and residing in the Federal Republic of Germany.

Your right of residence

You may stay in Germany without any restrictions, i.e. also without a residence title, at least until the end of May 2022. Please go to the foreigners authority responsible for your place of residence if you have not already done so. After applying to the local foreigners authority, presenting your identity documents and registering your personal details, you will receive a provisional certificate of your right of residence in the Federal Republic of Germany. Furthermore, the issuance of a card certifying your right of residence in a uniform European Union format will be prepared.

With the provisional certificate, and later with the card, you can prove your right of residence in the Federal Republic of Germany. These documents also show you how long the protection lasts. The protection will also be extended beyond that if necessary.

If you meet the requirements for a residence title for another reason, you can apply for this residence title - also at a later date. The residence title for temporary protection does not prevent this.

Passport and travel document

If you do not have a valid passport, but your identity has nevertheless been clarified, you will possibly receive a "travel document for foreigners", which replaces your passport.

Gainful employment

As soon as you have received a document with the words

"Erwerbstätigkeit erlaubt" (Gainful employment permitted)

you are allowed to pursue any gainful activity (self-employment or dependent employment) in Germany. However, before receiving such a document, this is not allowed. Please inform yourself about your related tax and social security obligations.

You may also engage in self-employment. Please inform yourself as to which further permits or notifications you need to obtain from the relevant authorities (e.g. trade authority, tax office). For this, you can contact a suitable advice centre, such as a chamber of commerce and industry.

Special nature of a residence allocation and its cancellation or amendment

People who are permitted to stay in Germany, like you, can fundamentally move freely within Germany. However, as long as you are still receiving social benefits to secure your livelihood, you may be required to live in a certain place. This is so that the costs of securing livelihoods are distributed equally throughout the country. If you are subject to such a requirement, you will have been informed. So if you start securing your own livelihood again or have to change your place of residence in order to secure your livelihood, the residence requirement is lifted. This may also happen for humanitarian reasons, for example to reunite a family that has been torn apart. The same applies if you intend to start training or studying and have to change your place of residence for this.

You can also apply for a transfer of residence to another Member State of the European Union. If this application is granted, you will receive a "certificate of transfer of residence". This certificate then also specifies where you have to register - with this certificate - in the other Member State in order to clarify all further matters.

Please contact the foreigners authority with any questions regarding the residence requirement and the transfer of residence, not the registration office.

Travel within the Schengen area

Once you have received the card certifying your residence title (not the provisional certificate), you may also use it - together with a valid passport or travel document for foreigners - to travel to other Schengen states for a period of up to 90 days within a period of 180 days, if you can finance this journey. However, with the exception of typical business travel activities (for example, visiting trade fairs or conducting business negotiations for your German employer), you may not work there without the permission of the other state.

Expiry of the residence status and its prevention

If you remain outside of Germany for longer than six months, your residence status will expire if the foreigners authority has not previously granted you a longer period of absence. Therefore, if you wish to stay outside of Germany for longer than six months

and only for a temporary purpose, such as a long visit to relatives abroad or a professional secondment, have this period extended beforehand at the foreigners authority.

Additional information

This information sheet is only about your right of residence itself. During the initial period of your residence, you will need information that goes beyond what we are able present in this short information sheet.

In particular, you will be interested to know

- that if you are in need of assistance and require social benefits, you can find further information on this on the homepage of the Federal Ministry of Labour and Social Affairs
- that in connection with your documents and tax and social law issues, you will receive several letters and also numbers that you will need in the future,
- how exactly you can access services in case of illness, as well as other services,
- how to arrange your first contracts (opening a bank account, mobile phone, Internet, rent, possibly electricity), and that there are a few things you need to bear in mind here,
- how to change a driving licence to an EU driving licence,
- how to inform people who may be looking for you of how you can be contacted and that you have found protection, and
- how the registration system (registering where you live) works.

You will find initial guidance on this in <https://handbookgermany.de/> and also in other correspondence and information sheets. Please also make full use of the many advisory services available for new immigrants.

Rechte und Pflichten beim vorübergehenden Schutz

Sie haben wegen des russischen Überfalls auf die Ukraine in der Bundesrepublik Deutschland Schutz erhalten oder dies beantragt. Nach dem Recht der Europäischen Union und dem Bundesrecht müssen wir Sie über die wesentlichen damit verbundenen Rechte und Pflichten informieren. Diese Information ersetzt nicht umfassende Informationen zu allen Gesichtspunkten, die für Neueinwanderer in Deutschland wichtig sind. Solche Informationen werden in verschiedenen Sprachen, auch auf Ukrainisch im Internet unter <https://handbookgermany.de/> zur Verfügung gestellt.

Dieses Merkblatt richtet sich nur an Personen, die vom Durchführungsbeschluss (EU) 2022/382 des Rates vom 4. März 2022 zur Feststellung des Bestehens eines Massenzustroms von Vertriebenen aus der Ukraine im Sinne des Artikels 5 der Richtlinie 2001/55/EG und zur Einführung eines vorübergehenden Schutzes (ABl. L 71 vom 4.3.2022, S. 1) erfasst sind und sich in der Bundesrepublik Deutschland aufhalten.

Ihr Aufenthaltsrecht

Sie dürfen sich zumindest bis Ende Mai 2022 ohne Weiteres, das heißt auch ohne Aufenthaltstitel in Deutschland aufhalten. Bitte begeben Sie sich zu der für Ihren Wohnort örtlich zuständigen Ausländerbehörde, wenn Sie dies noch nicht getan haben. Sie erhalten nach Antragstellung bei der örtlichen Ausländerbehörde nach Vorlage Ihrer Identitätsdokumente und Registrierung Ihrer Personalien eine vorläufige Bescheinigung über Ihr Aufenthaltsrecht in der Bundesrepublik Deutschland. Des Weiteren wird die Ausstellung einer Karte vorbereitet, mit der Ihr Aufenthaltsrecht in einem in der Europäischen Union einheitlichen Format bescheinigt wird.

Mit der vorläufigen Bescheinigung und später mit der Karte können Sie Ihr Aufenthaltsrecht in der Bundesrepublik Deutschland nachweisen. Aus diesen Dokumenten können Sie auch ersehen, wie lange der Schutz dauert. Er wird auch darüber hinaus verlängert, wenn dies nötig ist.

Wenn Sie die Voraussetzungen für einen Aufenthaltstitel aus einem anderen Grund erfüllen, können Sie – auch später noch – diesen Aufenthaltstitel beantragen. Der Aufenthaltstitel zum vorübergehenden Schutz steht dem nicht entgegen.

Reisepass und Reiseausweis

Eventuell erhalten Sie, wenn Sie keinen gültigen Reisepass besitzen, aber Ihre Identität dennoch geklärt ist, einen „Reiseausweis für Ausländer“, der Ihren Reisepass ersetzt.

Erwerbstätigkeit

Sobald Sie ein Dokument erhalten haben, auf dem die Wörter

„Erwerbstätigkeit erlaubt“

geschrieben stehen, dürfen Sie in Deutschland jede Erwerbstätigkeit selbständige Tätigkeiten oder eine abhängige Beschäftigung) ausüben. Vor dem Erhalt eines solchen Dokuments dürfen Sie es allerdings nicht. Bitte informieren Sie sich über Ihre damit verbundenen steuerrechtlichen und sozialversicherungsrechtlichen Pflichten.

Sie dürfen auch eine selbstständige Tätigkeit ausüben. Bitte informieren Sie sich darüber, welche weiteren Genehmigungen oder Anzeigen Sie hierfür bei den zuständigen Behörden (etwa Gewerbebehörde, Finanzamt) einholen müssen. Sie können sich hierzu an eine geeignete Beratungsstelle, etwa eine Industrie- und Handelskammer wenden.

Besonderheit bei einer Wohnsitzzuweisung und deren Aufhebung oder Änderung

Menschen, die sich wie Sie erlaubt in Deutschland aufhalten, können grundsätzlich innerhalb Deutschlands frei umziehen. Solange Sie allerdings noch Sozialleistungen zur Sicherung Ihres Lebensunterhalts beziehen, kann es sein, dass Ihnen vorgeschrieben ist, wo Sie wohnen müssen. Dies geschieht, damit die Kosten der Lebensunterhaltssicherung im ganzen Land gleich verteilt werden. Wenn Sie eine solche Auflage erhalten haben, wurde Ihnen dies mitgeteilt. Wenn Sie also Ihren Lebensunterhalt wieder selbst sichern oder Ihren Wohnsitz wechseln müssen, um Ihren Lebensunterhalt zu sichern, wird die Wohnsitzauflage aufgehoben. Aus humanitären Gründen, etwa um eine zerrissene Familie wieder zusammenzuführen, kann dasselbe geschehen. Entsprechendes gilt, wenn Sie beabsichtigen, eine Ausbildung oder ein Studium aufzunehmen und hierfür Ihren Wohnsitz wechseln müssen.

Sie können auch eine Wohnsitzverlegung in einen anderen Mitgliedstaat der Europäischen Union beantragen. Wenn diesem Antrag stattgegeben wird, erhalten Sie eine „Bescheinigung über die Wohnsitzverlegung“. In dieser Bescheinigung steht dann auch, wo Sie sich – mit dieser Bescheinigung – in dem anderen Mitgliedstaat melden müssen, um alles Weitere zu klären.

Wenden Sie sich bitte wegen aller Fragen wegen der Wohnsitzauflage und der Wohnsitzverlegung an die Ausländerbehörde, nicht an die Meldebehörde.

Reisen innerhalb des Schengen-Raums

Sobald Sie die Karte, die ihren Aufenthaltstitel bescheinigt (nicht die vorläufige Bescheinigung) erhalten haben, dürfen Sie mit ihr – zusammen mit einem gültigen Reisepass oder Reiseausweis für Ausländer – auch für einen Zeitraum von bis zu 90 Tagen innerhalb eines Zeitraums von 180 Tagen in andere Schengen-Staaten reisen, wenn Sie diese Reise finanzieren können. Sie dürfen aber ohne Erlaubnis des anderen Staates nicht dort arbeiten, mit Ausnahme typischer Geschäftsreisetätigkeiten (zum Beispiel Messebesuche oder das Führen von geschäftlichen Verhandlungen für Ihren deutschen Arbeitgeber).

Erlöschen des Aufenthaltsstatus und dessen Verhinderung

Wenn Sie sich länger als sechs Monate außerhalb Deutschlands aufhalten, erlischt Ihr Aufenthaltsstatus, wenn Ihnen die Ausländerbehörde zuvor keine längere Abwesenheitsfrist eingeräumt hat. Wenn Sie sich länger als sechs Monate außerhalb Deutschlands aufhalten möchten und nur für einen vorübergehenden Zweck, etwa für einen langen Verwandtenbesuch im Ausland oder einer beruflichen Entsendung, lassen Sie sich diese Frist also zuvor bei der Ausländerbehörde verlängern.

Weitere Informationen

In diesem Merkblatt geht es nur um Ihr Aufenthaltsrecht an sich. In der ersten Zeit Ihres Aufenthaltes werden Sie Informationen benötigen, die über das hinausgehen, was wir in diesem kurzen Merkblatt darstellen können.

Insbesondere wird für Sie interessant sein,

- dass wenn Sie hilfebedürftig sind und Sozialleistungen benötigen, dazu weitere Informationen auf der Homepage des Bundesministeriums für Arbeit und Soziales finden
- dass Sie im Zusammenhang mit Ihren Dokumenten und steuer- und sozialrechtlichen Fragen einige Schreiben und auch Nummern erhalten werden, die Sie künftig benötigen werden,
- wie genau Sie Leistungen bei Krankheit und andere Leistungen in Anspruch nehmen können,
- wie Sie sich um erste Verträge (Kontoeröffnung, Mobilfunk, Internet, Miete, gegebenenfalls Strombezug) kümmern, und dass es dabei einiges zu beachten gibt,
- wie Sie einen Führerschein auf einen EU-Führerschein umschreiben,
- wie Sie Personen, von denen Sie eventuell gesucht werden, über Ihre Erreichbarkeit und darüber unterrichten können, dass Sie Schutz gefunden haben, und
- wie das Meldewesen (Registrieren, wo man wohnt) funktioniert.

Hierzu finden Sie in <https://handbookgermany.de/> und auch in anderen Schreiben und Merkblättern erste Hilfestellungen. Nutzen Sie auch umfassend die vielen hierzu für Neueinwanderer bestehenden Beratungsangebote.